

Žiť život naplno... (k 70. narodeninám prof. Milana Ružičku)

V najkrajšom mesiaci roka – 29. mája – dožíva sa hlavný redaktor nášho časopisu, prof. RNDr. Milan Ružička, DrSc., svieži a plný tvorivých síl, vzácneho životného jubilea. Vyznamami a gratuláciami bývalých i terajších spolupracovníkov by sme zaplnili azda i celé číslo, z priestorových dôvodov prinášame preto len fragmenty úprimných želaní, spojených s osobnou spomienkou (v celom rozsahu budú uverejnené v zborníku z konferencie Krajinnoeologické plánovanie na prahu 3. tisícročia).

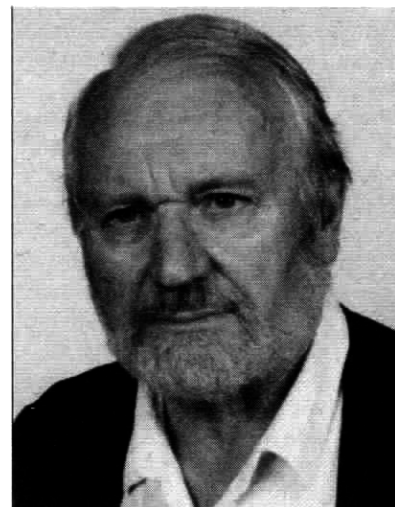
Keď som takmer pred desiatimi rokmi "preberala štafetu" od pani M. Fišerovej, ktorá Životné prostredie redigovala od jeho vzniku, povedala mi, že sa jej ťažko odchádza, lebo túto prácu milovala, ale že nepochybuje, že ja sa do nej zamilujem tiež. A mala pravdu. Časopis pred 33 rokmi založil prof. Ružička a takmer toľko rokov je jeho hlavným redaktorom. Životné prostredie bolo vtedy v Československu prvým a dlho jediným periodikom, ktoré prinášalo odborné články a informácie o problémoch súvisiacich so starostlivosťou o životné prostredie. Prof. Ružička vždy podnecoval záujem o širší a hlbší pohľad na ochranu a tvorbu životného prostredia, na jeho súvislosti a vzťahy i so zdanlivo vzdialenými oblasťami. A tak na stránkach nášho časopisu dostávajú priestor nielen renomovaní prírodovedci, architekti a urbanisti, ale aj historici, sociológovia, filozofi, umenovedci, teológovia, predstavitelia mimovládnych environmentálnych organizácií a pod. Príprava každého čísla revue Životné prostredie pod "taktovkou" prof. Ružičku je síce náročná, ale veľmi podnetná, tvorivá a krásna práca.

Marta Ciranová

**Ružička a ružičkovci na
sklonku druhého tisícročia**

V septembri 1973, keď som sa mal

prvýkrát zúčastniť na schôdzi oddelenia na mojom prvom pracovisku po skončení univerzity, ktorú mal viesť "šéf", teda riaditeľ Ústavu biológie krajiny SAV, RNDr. Milan Ružička, CSc., som meškal. Prišiel som do roboty až okolo deviatej. Asi sa mi podarilo okamžite a dostatočne vyjadriť svoje vtedajšie postoje a predstavy o práci, vrchnosti, spoločenskom poriadku, keď na otázku, prečo meškám hneď na prvej schôdzi, smelo som pánu riaditeľovi odvetil, že som si myslel, že taký veľký šéf ako je Ružička, určite nepríde skôr do roboty, ako o desiatej. Mýlil som sa, šéf vlastne stále dodržiaval termíny dôslednejšie, ako väčšina z nás. V tom čase Oddelenie ekologických syntéz bolo malé, medzi M. Ružičkom a nami (myslím tým seba, Janka Ofaheľa a Florina Žigraia) bol 15–20 ročný vekový rozdiel a šéf sa s veľkou obľubou venoval našej všeobecnej výchove – počnúc radami pre výber farieb na mapy, cez náuku o riadení služobného Moskviča, až po degustáciu jeho vlastných produktov s peknými názvami, ako slivovica, kalvados, belovica, a koruna všetkého – oskorušovica. Na jeho chalupe na Podolí – pred, počas alebo po terénnych prácach – nás rád týmito produktmi častoval a keď sme im podľahli, myslím, že sme boli šťastní všetci – šéf aj my, aj keď v rôznom stave žalúdkov a hláv. Výrok medzitým tragicky zosnulého Milana Kapustu stále žije medzi nami: "Šéfe,



nedávaj nám oskorušovicu, už budeme dobrí". Šéf vynikajúco griloval kurčatá na pahrebe: na vlastnoručne zozbieranom, posekanom a zviazanom raždí, vlastnoručne nastoknuté a ochutené kurčatá, vlastnoručne rozporcované a nakoniec okorené vlastnoručnou hudobnou produkciou na fujare a v kroji. Taký bol Milan Ružička v tom čase, a tak nejaký sa formovali "ružičkovci" uprostred sedemdesiatych rokov.

Roky 1978–1980 boli rokmi frontálneho útoku Ružičku a ružičkovcov na vedecké vavríny. Objavil sa na trhu LANDEP a žal úspechy doma i v zahraničí, najmä v RVHP – samozrejme nie na všeobecné potešenie všetkých konkurentov doma. Možno, že sme to aj trochu prehnali – ak prišiel Ružička a ružičkovci na nejakú konferenciu, určite ju zaplavili mapami, ale aj novými nápadmi, postupmi a metodikami. Šéf nás naučil obracať sa na týchto akciách, argumentovať a neďať sa. Niekedy to bolo ťažké, ale všetci sme boli strašne zapálení. Získavali sme priateľov, aj závistníkov.

Osobitnú kapitolu "svetových dejín" určite musia tvoriť ružičkovské sympóziá sedemdesiatych a osemdesiatych rokov. Okrem perfektnej organizácie pod vedením M.

Ružičku, ktorého dopĺňali stále oduševnení ružičkovci – mladí doktorovia, ba už aj kandidáti vied – ktorí počnúc inštaláciou panelov, cez prednášky, spoluúčinkovanie v kapele M. Ružičku (samozrejme v kroji) až po upratanie zámku (niekoľko sympózií bolo na zámku v Smoleniciach), tieto sympóziá znamenali neustále potvrdzovanie odbornej sily M. Ružičku a slovenskej krajinnokoekologickej školy.

Najväčšia akcia M. Ružičku a ružičkovcov, a možno aj najväčšia skutočne kolektívna, tímová práca krajinných ekologov vôbec (vyše 30 spoluautorov projektu), bolo ekologicke hodnotenie Východoslovenskej nížiny, slávna VSN-ka, ktorého vyvrcholením boli 2 sympóziá pod vedením M. Ružičku na Zemplínskej Šírave. Ružičkovský tím tvorili výskumníci z Bratislavy, Banskej Štiavnice a z Košíc. Na našich vtedajších autostrádach – hrádzach východoslovenských riek – sa preháňali naše terénne vozidlá pod vedením vlajkovej lode (žltej škodovky M. Ružičku) niekoľko sezón, aby sme potom celé večery v Jalte v Michalovciach, kempingu vo Veľatoh, alebo vo vynikajúcej reštaurácii v Strede nad Bodrogom, viedli neúnavné diskusie o mikrodepresiách VSN, o viniči na Tarbucke, o zveri v medzihradzí, na ktorú si M. Ružička aj započoval. Zároveň to bolo aj obdobie najserióznejších vedeckých výstupov M. Ružičku aj ružičkovcov pre metódu LANDEP. Bol to vek dozrievania ružičkovcov, ale aj vyhánania nových výhonkov a nových úloh – ekologický generel ČSSR, Stredoslovenského kraja a okresov, vodné dielo na Dunaji, ale najmä množstvo úloh v spolupráci s ekologickým ateliérom Stavoprojektu v Banskej Bystrici, ktorý metodicky viedol, samozrejme, M. Ružička. Spoluprácu M. Ružičku so Stavoprojektom smelo možno hodnotiť za ďaleko najmasívnejšiu systematicky organizovanú spoluprácu krajinných

ekológov s praxou, aj v medzinárodnom meradle.

Prichádzali nové koncepcie, určitá časť ovocia snáď aj prezrela, nastal vek začiatku odpadávania niektorých vetví stromu. Zrazu vysvitlo, že v Bratislave je pre nás málo miesta, treba sa pobrať do Nitry. Aj preto, ale najmä zásluhou nehasnúceho elánu M. Ružičku, sa časť našej komunity presťahovala do Nitry. M. Ružička – ako ináč – začal zasa budovať, a úspešne. Ružička aj ružičkovci (už značne obmenení, aj úplne noví) naberali nový dych.

Skúsenosti však začali postupne prekrývať nad konkrétnymi projektmi, bolo ich načim odovzdávať. Preto M. Ružička, ale aj ostatní ružičkovci, povolili pretlaku a vyrojili sa z ateliérov aj do univerzít – v Nitre, Bratislave, Zvolene, Košiciach, Prešove, B. Bystrici.

Čas sa zrýchľoval, prišla zamatová revolúcia, Ružička a ružičkovci v nej, niektorí po uši. Ružičkovčina sa dostala do oficiálnej ekologickej politiky SR, LANDEP sa dostal na konferenciu v Riu de Janeiru, do AGENDY 21. Nové podmienky, nové projekty M. Ružičku, biotopy, biodiverzita, ekologická výchova.

Čas zrelosti pretrváva, ružičkovské sympóziá sa pravidelne opakujú, ružičkovci sa vlnia.

Teraz by bolo dobré na chvíľu zastaviť čas. Milan, smelo sa môžeš obzrieť späť. Je na čo sa pozerať.

**Prof. RNDr. Ladislav Miklós, DrSc.,
minister životného prostredia SR**

Dvakrát o Milanu Ružičkovi

První – osobný zážitek: Kdysi dávno mně Milan poctil tím, že mně jmenoval členem redakční rady revue Životné prostredie. Po obdržení první pozvánky na zasedání redakční rady jsem si – po zkušenostech ze zasedání jiných

domácích i zahraničních redakčních rad – oblékl bílou košili, uvázal vázanku a jel do Bratislavy. K mému překvapení nás však Milan posadil do aut a zavezl na chalupu v horách. V krásném a klidném krajinném prostředí se otevřeně diskutovalo o náplni časopisu. Členové redakční rady posuzovali jeho celkovou úroveň, hovořili o dalších plánech i o kvalitách jednotlivých příspěvků. Jako nový člen jsem sice více mlčel než mluvil, ale toto zasedání redakční rady na mě udělalo velký dojem. Jsem nyní členem redakční rady již po mnoho let, ale tato redakční klausura revue Životné prostredie mně utkvěla v paměti jako vysoce kvalifikovaný způsob práce vedoucího pracovníka, i pro lidský přístup ke spolupracovníkům.

Druhé – objektivní hodnocení: Ve své knize Landscape Ecology světově známí krajinní ekologové Naveh a Liebermann píšou o vzniku a utváření krajinné ekologie. Oba autoři pozitivně hodnotí úlohu, kterou při vzniku a vývoji krajinné ekologie v mezinárodním měřítku sehrála symposia o jednotlivých problémech krajinné ekologie pořádaná Ústavem krajinné ekologie SAV pod vedením Milana Ružičky ve Smolenicích a dalších místech na Slovensku. Milanovi se podařilo obratným vedením diskuse sjednocovat názory a vést široký kolektiv předních specialistů z mnoha zemí i nadšenců a zájemců o novou vědu ke konkrétním a praktickým závěrům. Profesori Naveh a Liebermann mají pravdu, že tato symposia podstatně přispěla k ustanovení krajinné ekologie jako nové vědy i k ustavení mezinárodní asociace a založení IALE. Profesor Milan Ružička přitom sehrál nezastupitelnou a nezapomenutelnou roli.

**Prof. RNDr. Jaromír Demek, DrSc.,
Pedagogická fakulta
Masarykovy univerzity v Brně**

(Pokračovanie na strane 109)

metodologická a metodická stránka. Okrem spomínanej problematiky multidisciplinárneho prístupu, prezentoval sa aj prístup holistický a postmoderný. Nastolila sa aj problematika determinantov humanizácie mestského prostredia, súvislostí kontinuity a diskontinuity v mestských štruktúrach a ich vplyvu na humanizáciu prostredia, súvislostí spojených s humanizáciou vidieckych sídel a potom i súvislostí medzi ekologickou krízou a krízou humánosti v ľudských sídlach. Metodologická problematika prekrývania rôznorodých (synkretických) komponentov v sídelných systémoch

nastoľuje už dávnejšie otázku ich "integrátora". Z tohto hľadiska sa lokálna kultúra so svojimi artefaktmi a socio-kultúrnymi regulatívami ukazuje ako dominantná integrujúca zložka v ľudskom sídle.

Je preto dobre, že tohtoročná konferencia (4.–5. mája) sa bude zaoberať problematikou krajiny z hľadiska kultúrneho a kultúrno-historického potenciálu. V druhom problémovom okruhu sa bude klásť dôraz na metodologické východiská, prognózy a koncepcie vývoja krajiny Slovenska.

Ján Pašiak



Žiť život naplno...

(pokračovanie zo strany 58)

Prof. RNDr. Milan Ružička, DrSc., patrí do úzkej skupiny tých biológov, čo sa už od stredoškolských a vysokoškolských štúdií venovali ušľachtilému zámeru – rozvoju biologickej kultúry na Slovensku na všetkých stupňoch výkonnej a riadiacej práce. Svojou iniciatívou pre rozvoj prírodných vied, moderným, progresívnym a tvorivým myslením a výsledkami organizačnej a vedeckej práce získal ďalších nasledovníkov, mnohých obdivovateľov a priateľov, na druhej strane však, bohužiaľ, aj nepriateľov.

Vytrvalosť, náročnosť a precíznosť vo vedeckej i riadiacej práci, najmä však odolnosť prof. Ružičku pri prekonávaní rušivých a nepriaznivých vonkajších momentov, ktoré často zasahovali do rôznych oblastí jeho doterajšieho tvorivého života, môžu byť príkladom pre mnohých z nás.

**Doc. Ing. Ľudovít Weismann, DrSc.,
bývalý riaditeľ
Ústavu experimentálnej biológie
a ekológie SAV**

Bolo to pred 30 rokmi, keď som ako absolvent vysokej školy premýšľal o svojej práci v budúcich rokoch. Vtedy som sa prvýkrát stretol s menom jubilanta, s pracovným zameraním a výsledkami vtedajšieho Ústavu biológie krajiny SAV, ktorý prof. M. Ružička založil.

V ostatnom decéniu som mal príležitosť, ktorú si veľmi vážim, úzko spolupracovať s prof. M. Ružičkom. Od našich prvých pracovných kontaktov som vždy obdivoval jeho pracovné nasadenie, jeho, zdá sa, nevyčerpatelnú energiu, jeho široký pracovný záber. Vždy mal naporúdzi novú myšlienku, a teda i nové plány, nové aktivity a akcie. Jeho práca na poli krajinej ekológie sa dá charakterizovať ako permanentná inovácia toho, čo tu bolo a sústavné kreovanie nových koncepcií, či už v inštitucionálnej, alebo osobnej polohe.

Máme sa od jubilanta stále čo učiť.

**Ing. Július Oszlányi, CSc.,
riaditeľ
Ústavu krajinej ekológie SAV**

Milan Ružička, ako výrazná vedecká osobnosť, bol na Slovensku priekopníkom myšlienky zaoberať sa štúdiom a propagáciou životného prostredia v jeho širších prírodných a socioekonomických

súvislostiach, súčasne bol aj zakladateľom nového interdisciplinárne orientovaného krajinoekologického výskumu na Slovensku. Môj vedecký rast a pracovný štýl bol do značnej miery ovplyvňovaný našou tridsaťročnou úzkou spolupracou.

Z pozície riaditeľa ústavu bolo sympatické, že mal otvorený a priateľský prístup k mladým vedeckým pracovníkom a poskytoval im šancu odborne sa profilovať a rásť. Na druhej strane bol však aj dosť náročný na svojich spolupracovníkov pri plnení si konkrétnych pracovných úloh, čo bolo okrem iného tiež podmienené charakterom novej netradickej interdisciplinárnej tímovej spolupráce, prísnej na dodržiavanie termínov horizontálne i vertikálne na seba nadväzujúcich jednotlivých pracovných postupov, najmä pri vypracúvaní konkrétnych krajinoekologických plánov.

Popri organizačných schopnostiach pána prof. Ružičku mi imponoval aj jeho zmysel pre poriadok pri vedení evidencie spisov. Mal som možnosť ako tajomník niekoľkých výskumných úloh ústavu sledovať, s akou niekedy až prehnanou pedantnosťou si vedie písomnú dokumentáciu. Domnievam sa, že táto prísna organizácia písomností pri toľkom pracovnom

zaťaženie a rôznych organizačno-vedeckých funkciách, bola jedným z kľúčových momentov úspešného vykonávania týchto aktivít. Odkukaný pracovný štýl môjho bývalého šéfa sa mi neskôr, počas mojej dlhoročnej činnosti v zahraničí, a najmä teraz, pri vykonávaní vedeckej manažérskej činnosti, stal veľmi užitočný a podstatne mi uľahčil prácu.

**Prof. RNDr. Florin Žigrai, CSc.,
riaditeľ Rakúskeho ústavu
pre východnú a juhovýchodnú
Európu**

Stretol som ľudí, ktorí mi pomohli, zmenili môj život, súkromný aj profesionálny. Bol to hlavne Dr. F. J. Turček a prof. Milan Ružička. Dr. Turček ma naučil spoliehať sa na vlastný úsudok, predviedol vedeckú dielňu, ktorú využívam dodnes – nebáť sa nových zdanlivo neriešiteľných problémov. Bol nadšený čímkoľvek, čo nás zaujalo, hovoril, "kolega, to je veľmi interesantné, dajte sa do toho". Prof. Ružička mi dal chuť a odvahu robiť to, čo treba, nielen to, čo vieme, kde ideme po vychodených chodníčkoch, začínať znova a znova, hoci všetci hovoria, že sa nedá, alebo že si berieme na seba zbytočne veľa. Že sa práca nemusí robiť so zafatými zubami, ale že je to vlastne radosť. Mali sme zásadu, že kto nevie mať radosť zo života (ktorý bol vždy nejaký spojený s prácou), ten nevie ani poriadne pracovať.

Prof. Ružička vedel pomôcť, keď bolo zle, ale nás nerozmaznával. Povestná bola jeho škola "hodenie do vápna" (do úlohy, ktorou sa každý musel prehrýzať sám). Kto uspel, rástol.

**Doc. RNDr. Hubert Hilbert, CSc.,
prodekan Fakulty prírodných vied
UMB v Banskej Bystrici**

Charakteristickou črtou "šéfa" je schopnosť ísť cestou väčšieho odporu a trpezlivou činnosťou dosa-

hovať pozitívne výsledky. Táto priekopnícka činnosť obsahovala viacej strasti ako radosti. Vonkajší odpor vládnucej garnitúry za socializmu vyžadoval veľmi citlivé balansovanie a vysokú diplomáciu pri argumentácii v nevhodných politických rozhodnutiach. Šéf si pre svoj často neústupčivý prístup vyslúžil "zarámovanie", že je ostrý ako foxteriér – rozhodne táto vlastnosť bola prejavom odbornej statočnosti, čo dnes v "mäkkej" dobe demokracie chýba novodobým "zástancom" životného prostredia.

Milan Ružička je prvým ekologickým stratégom na Slovensku, ktorý definoval problematiku životného prostredia a uviedol ju do odbornej verejnosti, tiež udával smer a takt výskumu v ČSSR a v štátoch RVHP. Medzinárodné uznanie výsledkov kolektívu ružičkovcov viedlo k založeniu IALE – medzinárodnej krajinnokoekologickej spoločnosti, v rámci ktorej sa stal viceprezidentom pre strednú Európu Milan Ružička. Takto sa dostali výsledky SAV – ružičkovcov – na piedestál svetovej ekologickej vedy. Tento výsledok sa nedosiahol "menovacím dekrétom", ale vyplýva z vynikajúcich organizačných, dnes manažérskych, schopností Milana Ružičku a výsledkov kolektívu. Manažér tejto úrovne musel v jednom období viesť a vychovávať mladý kolektív, získavať zákazky, vytvárať spoločenskú objednávku, zabezpečovať stabilitu ústavu, organizovať vedecké stretnutia a riadiť všestrannú propagáciu výsledkov i čeliť neprajníkom, ktorých bolo dosť.

**RNDr. Peter Múdry, CSc.,
riaditeľ EKOTRUST, spol. s r. o.,
Banská Štiavnica**

"Sú tri cesty získania múdrosti. Prvá je cesta skúsenosti, tá je najťažšia. Druhá je cesta napodobňovania. To je cesta najľahšia. Tretia cesta je cestou premýšľania. Tá je najušľachtilejšia."

Konfucius

A práve túto tretiu cestu si vybral za svoje životné krédo prof. RNDr. Milan Ružička, DrSc., ktorý vždy bral svoju prácu ako naplnenie svojho života, ako svoje poslanie. Bol priekopníkom v oblasti krajinskej ekológie nielen na Slovensku, ale v rámci Európy, a nám ostatným, mladším, sa už ľahšie kráčalo po ceste, ktorú on tvrdo vybojoval. Svojich žiakov a mladších kolegov vždy vedel tvorivo motivovať tak, aby boli pripravení hľadať nové cesty, nové prístupy a nebáť sa riskovať aj ťažkosti s tým spojené. Odmenou za to im bolo poznanie sily a krásy tvorivej vedeckej práce.

Prof. Ružička je vedcom a pedagógom, z ktorého vždy vyžarovala vysoká prirodzená autorita a zaoberenosť pre prácu. Veľké myšlienky vychádzajú vždy zo srdca, a práve preto vedel svojich žiakov a kolegov nadchnúť a motivovať pre tvorivú, ale aj organizačnú a manažérsku prácu vo vedeckom výskume. Na svojich kolegov kladol vysoké nároky a požadoval, aby v rámci zverených úloh urobili vždy niečo navyše, samostatne, tvorivo. Ak sa však presvedčil, že sa možno na nich spoľahnúť, nikdy sa nebál zveriť mladším kolegom aj náročné vedecké a organizačné úlohy a ako hovoril, "ľudia rastú úlohami".

**Doc. RNDr. Mária Kozová, CSc.,
vedúca katedry krajinskej ekológie
PRIF UK Bratislava**

V rokoch 1980–1985 gestoroval prof. Milan Ružička na Lesníckej fakulte Technickej univerzity vo Zvolene postgraduálne štúdium ekologického plánovania krajiny ako medzivýstup existujúceho Krajinárstva. Tematické prednášky rovnomeného obsahu prezentoval aj na Záhradníckej fakulte VŠZ v Lednici na Morave, kde pre Krajinárstvo postupne hľadali náplň a priestor.

Ďalším krokom prof. M. Ružičku vo väzbe na zvolenskú Technickú univerzitu bola jeho aktívna účasť

pri zrode Fakulty ekológie a environmentalistiky r. 1991. Bol členom tvorivého kolektívu, navrhoval smery, špecializácie, predmety výučby a ich obsahové osnovy. Bol vnútorné presvedčený o významnosti a potrebe takejto vysokej školy na Slovensku, preto jej aktívne pomáhal. Srdnato bojoval za výučbu takých predmetov, ako je Krajinná ekológia, Systémová ekológia, Krajinné plánovanie a Ekológia environmentálnych systémov (lesný, poľný, urbanizovaný). Navrhol tiež systém seminárnych prác ako formu tvorivej práce študentov a aktívnu prípravu pre diplomovú prácu.

**Prof. Ing. Ján Supuka, DrSc.,
vedúci katedry
tvorby krajiny FEE TU Zvolen**

Významnou, a dnes môžeme povedať úspešnou oblasťou, do ktorej profesor Ružička vstúpil celou osobnosťou, je oblasť vzdelávania. Veľmi dobre vycítil, že jeho myšlienky zúročené na vedeckej pôde dnešného Ústavu krajinné ekológie SAV potrebujú širší dosah. Myšlienka ekologizácie vedomia, environmentálneho myslenia a ctenia vyžadovala vytvoriť pozitívne podhubie, ktoré bude živnou pôdou pre celú spoločnosť. Ďalším významným atribútom pedagogického prínosu pána profesora je jeho nekonvenčný, tvorivo-činný prístup k obsahu a metódam výučby, čo potvrdia nielen kolegovia na katedre, ale aj študenti. Vnímame ho však aj ako manažéra vedy a vzdelávania. Veď vybudovať za päť rokov katedru, ktorá rozvinula okrem učiteľského smeru aj bakalárske štúdium a v štádiu príprav je aj jednodborové štúdium environmentalistiky, vyžaduje tak vedomosti a skúsenosti, ako aj intuíciu a predvídavoť. Inými slovami – vidieť za horizont.

**RNDr. Juraj Hreško, CSc.,
katedra ekológie a environmentalistiky FPV UKF Nitre,
spoločné pracovisko ÚKE SAV
Bratislava, pobočka Nitra**

Ako súputník prof. Ružičku v uplynulých rokoch (nerátajúc niekoľko rokov, študentskej vedeckej pomocnej sily na ÚKE SAV v Bratislave) môžem len potvrdiť, že jeho životná sila, entuziazmus a energia sú obdivuhodné, a v tom najlepšom slova zmysle nákazlivé. Jeho prirodzenú autoritu rešpektujú nielen študenti. Stretnutia a rozhovory s ním bývali i sú stále plné inšpirácie.

Osobnosť i dielo prof. Ružičku je typickým príkladom výroku klasika "vek je stav mysle". A tú má jubilant stále mladú. Pevne preto dúfam a z najhlbšieho srdca si želám, že ho budeme čo najdlhšie stretávať a v práci i v rozhovoroch s ním získavať pozitívnu životnú energiu. Stretnúť takéhoto človeka je obohatením života.

**RNDr. Hilda Kramáreková,
zástupkyňa vedúceho katedry
ekológie a environmentalistiky
FPV UKF v Nitre**

Veľmi dobre si spomínam na naše prvé stretnutie pred vyše 20 rokmi. Môžem sa teraz priznať, že som Ťa obdivovala nielen ako vedca, ale aj ako človeka, ktorý nehľadal za všetkým len úradný prístup, ale boli to aj časté neformálne stretnutia na Tvojej chalupe, priateľské rozhovory, tanec a spev počas sympózií, ale na druhej strane aj správna disciplína, ktorá nás všetkých vedela zapáliť pri spoločných projektoch. Nikto vtedy nepozeral na nadčasy, jednoduchou sme to spoločne chceli dotiahnuť. Nás mladých si často poveroval rôznymi úlohami, i keď sme sa na to ešte necítili. Tvoje slová pri takejto príležitosti boli "človek rastie úlohami". Je na tom niečo pravdy. Nikdy si nezabudol ani na slovo vďaky.

Ešte jednu vec by som chcela pri tejto príležitosti spomenúť, že nikdy si sa nedostal do neriešiteľnej situácie, vždy si vedel ako poradiť, pomôcť, ako riešiť daný problém.

Možno to Ťa hnalo a stále ženie vpred. Poznať nepoznané, preskúmať neprebádané. Pre nezainteresovaného sa to možno zdá ako nadsázka, ale je to fakt.

I keď si nemal celý život ustlané na ružiac, nevedel si sa zlomiť a ani hnevať na tých, ktorí Ťi tieto príkorria pripravili ešte v minulom režime. Vždy si si zachoval pevný štít a myslím, že máš veľa spoločného s veršami, ktoré pripájam ako gratuláciu:

*Žiť znamená bojovať
a neľakať sa úderov,
stáť s vierou, láskou, nádejou.
V živote sa sklameš snáď,
srdce Ti bude krovať,
nie raz, ale mnohokrát.
Ty nauč sa však neklesať,
len hrdo pred osudom stáť.*

Všetko najlepšie, jubilant! Nech sa nám spoločne darí!

**RNDr. Tatiana Hrnčiarová, CSc.,
zástupkyňa riaditeľa
ÚKE SAV v Bratislave**

